

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет культури і мистецтв
Кафедра музикознавства та хорового мистецтва

Затверджено

На засіданні кафедри музикознавства
та хорового мистецтва
Львівського національного
університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 31.08.2023 р.)

Завідувач кафедри
Тарас ДУБРОВНИЙ

Силабус з навчальної дисципліни
«Музична соціологія»,
що викладається в межах ОПП Музикознавство
другого (магістерського) рівня вищої освіти
для здобувачів зі спеціальності 025 Музичне мистецтво

Назва курсу	Музична соціологія
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет імені Івана Франка м. Львів, вул. Валова, 18.
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	кафедра музикознавства та хорового мистецтва факультету культури і мистецтв
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	02 Культура і мистецтво, 025 Музичне мистецтво
Викладачі курсу	Сиротинська Наталія Ігорівна, доктор мистецтвознавства, професор кафедри музикознавства та хорового мистецтва
Контактна інформація викладачів	nataliya.syrotynska@lnu.edu.ua https://kultart.lnu.edu.ua/employee/syrotynska-nataliia-ihorivna
Консультації по курсу відбуваються	Щопонеділка, 15.00-16.30 год. (вул. Валова, 18, ауд. 23) Також можливі он-лайн за домовленістю. Для цього можна використовувати спілкування через електронну пошту, месенджер тощо.
Сторінка курсу	https://kultart.lnu.edu.ua/course/muzychna-sotsiolohiia-025-muzychne-mystetstvo
Інформація про курс	Дисципліна « Музична соціологія » є вибірковою дисципліною зі спеціальності 025 Музичне мистецтво для освітньої програми «Музикознавство», яка викладається протягом 1 року (1 семестр) в обсязі 4 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація курсу	Дисципліна « Музична соціологія » є вибірковою дисципліною, що передбачає дослідження соціально-музичної сфери як специфічної соціально-художньої реальності, базованої на основі системи соціально-музичних відносин її суб'єктів. Цій сфері притаманна система цінностей і норм, музичних потреб, особливих інтересів та специфічного спілкування людей. Предмет поєднує всі ці елементи в цілісності, а також художньо соціалізує особистість і суспільство.
Мета та цілі курсу	Метою викладання навчальної дисципліни « Музична соціологія » є ознайомлення і встановлення закономірностей поширення і функціонування академічної і масової музики в соціокультурному середовищі та навчальних закладах. Основні завдання навчального курсу « Музична соціологія »: дослідження відношення суспільства до різних форм музичного мистецтва, виявлення ефективності української сучасної музичної педагогіки, аналіз методичних підходів до викладання музики в навчальних закладах.
Література для вивчення дисципліни	Основна література: 1. Адорно, Т. Теорія естетики : монографія. К. : Основи, 2002. 518 с. 2. Берегова О. Сучасні комунікаційні технології в культурі України. Навчальний посібник. Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2006. 178 с. 3. Білоус В. Психологічні аспекти формування виконавської художньої майстерності : автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. мистецтв. : спец. 17.00.03 «Музичне мистецтво». Київ, 2005. 16 с. 4. Гомельська Ю. Композиторська освіта у Великій Британії як

- феномен європейської музичної культури : автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. мистецтв. : спец. 17.00.03 «Музичне мистецтво»). Одеса, 2006. 16 с.
5. Граб У. Музикологія як академічна дисципліна : витоки, розвиток, проблематика. Методичні рекомендації. Львів, 2007. 40 с.
 6. Драганчук В. Музика як фактор психокоригування : історичний, теоретичний і практичний аспекти : дис. ... канд. мистецтв. : 17.00.03. Київ, 2003. 235 с.
 7. Зеленіна Н. Підтекст музичного твору : формування і функціонування: автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. мистецтв.: спец. 17.00.03 «Музичне мистецтво». Київ, 2004. 16 с.
 8. Кияновська Л. Музична соціологія і проблеми сучасної музичної освіти // *Музичне мистецтво і культура*. Вип. 7, кн. 2. Одеса : ОДМА ім. А. Нежданової, 2006. С. 18–29.
 9. Кияновська Л. Перспективи застосування музики в соціальній педагогіці сучасної України // *Місія соціального педагога в церкві і сучасному суспільстві: збірник соціально-педагогічних праць*. Львів : Сполом, 2008. С. 91–98.
 10. Кияновська Л. Перспективи розвитку музичної соціології в Україні // *Наука про музику сьогодні: проблеми та перспективи* : зб. наук. статей. Науковий вісник НМАУ ім. П.Чайковського, вип. 80. К. : НМАУ ім. П.Чайковського, 2009. С. 145–152.
 11. Кияновська Л. Цілі та методи музичного виховання в незалежній Україні // *Другий український педагогічний конгрес* : зб. матеріалів конгресу. Львів : ТзОВ Камула, 2006. С. 126–136.
 12. Котляревський І. Музично–теоретична україністика // *Українське музикознавство*. Науково-методичний збірник. К., 1998. Вип. 28. Музична україністика в контексті світової культури. С. 9–12.
 13. Ляшенко І. Історико-стильові та фольклорні джерела формування української композиторської школи // *Українська художня культура*. К.: Либідь, 1996. С. 217–234.
 14. Ляшенко І. Міжкультурні діалоги в етномистецтвознавчому осмисленні // *Українська художня культура*. К. : Либідь, 1996. С. 53– 60.
 15. Рікман К. Ладоінтонаційна ситуаційність в музиці сучасних українських композиторів : автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. мистецтв. : спец. 17.00.03 «Музичне мистецтво». Київ, 2003. 17 с.
 16. Савицька Л. Мистецтво України в контексті художнього життя межі століть. 1890 – 1910-ті роки : автореф. дис. на здобуття наук. ступ. докт. мистецтв. : спец. 17.00.01 «Теорія та історія культури». Київ, 2006. 36 с.
 17. Соціологія культури: Навчальний посібник / За ред. О. Семашка, В. Пічі,. Київ-Львів: Новий Світ-2000, 2002. 333 с.

18. Соціологія: Навчальний посібник. К.: Знання, 2005. 454 с.
19. Троєльнікова Л. О. Крізь велич століть: еволюція художньо-освітнього простору України : [моногр.]. К. : ДАКККіМ, 2006. 443 с. 12.
20. Черниш Н. Соціологія : курс лекцій. Львів : Кальварія, 1996.
21. Юдкін І. Про методологічні питання музикознавства // *Українське музикознавство*, 19. К. : Музична Україна, 1984. С. 3–8.
22. Kijanowska-Kamińska L. Problemy współczesnej pedagogiki humanistycznej na obszarze postradzieckim // *Wychowanie w środowisku: między tradycją a wyzwaniem cywilizacji przyszłości*; pod red. M. Chodkowskiej, A. Mach. Rzeszów: Wyd-wo Un-tu Rzeszowskiego, 2010. S. 77–83.
23. Kijanowska-Kamińska L. Rozwój słuchu u dzieci 6-7 lat na podstawie studiowania pieśni ludowych.(na podstawie eksperymentu, przeprowadzonego w lwowskiej szkole muzycznej // *Prace Zakładu pedagogiki muzycznej Uniwersytetu Łódzkiego*. Zeszyt 5. Łódź, 2001. S. 43–55.
24. Turino T. Music as Social Life: The Politics of Participation. Chicago: Univ. of Chicago Press, 2008.
25. Weber M. The Rational and Social Foundations of Music. Carbondale: Southern Illinois Press, 1958.
26. Weber W. Redefining the status of opera: London and Leipzig, 1800-1848. J. Interdisc, 2006.

Додаткова література:

1. Кияновська Л. О. Музична освіта на вісі Схід – Захід (боротьба протилежностей) // *Musica Galiciana*. Том X. Rzeszow : Wyd-wo Uniwersytetu Rzeszowskiego, 2007. S. 85–89.
2. Кияновська Л. О. Музична психологія, її роль і місце в музичній освіті України // *Музична освіта в Україні. Сучасний стан, проблеми розвитку* : матеріали наук.-практ. конф. К. : АМУ, 2001. С. 153–157
3. Соціологія: короткий енциклопедичний словник / уклад. : В. І. Волович, В. І. Тарасенко, М. В. Захарченко та ін. ; під заг. ред. В. І. Воловича. Київ : Український Центр духовної культури, 1998. 736 с.
4. Семашко О. М. Соціологія мистецтва : навчальний посібник. Львів : Магнолія плюс : видавець СПД ФО В. М. Піча, 2005. 244 с.
5. DeNora T. Music in Everyday Life. Cambridge: Cambridge University Press, 2000. 196 p.
6. Kotarba J. A. Understanding Society through Popular Music. New York and London: Routledge, Taylor & Francis Group. 2009.

Тривалість курсу	Один семестр (другий) (120 год.)
Обсяг курсу	32 години аудиторних занять. З них 16 годин лекцій, 16 годин практичних занять, 88 годин самостійної роботи, 4 кредити ЄКТС.
Очікувані результати навчання	<p>У результаті вивчення даного курсу магістрант буде:</p> <p><i>Знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – засадничі принципи музичної соціології; – соціологічну термінологію і терміни музичного мистецтва та їх понятійно-категоріальний апарат. – особливості функціонування музики в соціокультурному середовищі та навчальних закладах. <p><i>Вміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – визначати стильові і жанрові ознаки музичних творів і самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві. – професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків. – володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій. – здійснювати викладання теорії, історії музики з урахуванням потреб здобувача освіти, цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувача. – здійснювати ефективне управління мистецькими проектами і соціологічними дослідженнями, зокрема, їх плануванням та ресурсним забезпеченням.
Ключові слова	Музична соціологія, музична культура, соціомузикологічний підхід, музична продукція, соціалізація, індивідуальні та групові цінності.
Формат курсу	Очний. Проведення практичних робіт та консультацій.
Теми	*СХЕМА КУРСУ
Підсумковий контроль, форма	залік вкінці семестру усний
Пререквізити	Для вивчення курсу здобувачі магістерського рівня потребують базових знань з циклу музикознавчих дисциплін історичного та теоретичних сфер, достатніх для сприйняття категоріального апарату музичної соціології.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентація, наукова дискусія, колаборативне навчання (форми – групові проекти, тьюторство, розробка).
Необхідне обладнання	Обладнання для проведення презентацій та відтворення ілюстративного матеріалу, використання програм Microsoft Office, доступу до мережі Інтернет.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: <ul style="list-style-type: none"> • практичні: 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 50; • модулі: 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 50;

	<p>• Підсумкова максимальна кількість балів 100.</p> <p>Письмові роботи: Очікується, що магістри виконають ІНДЗ.</p> <p>Академічна доброчесність: Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі магістри відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Магістри мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку магістри зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання письмових робіт, передбачених курсом. Література. Уся література, яку магістри не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Магістри заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих. Політика виставлення балів. Враховуються бали, набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність магістрів під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання та ін.</p> <p>Жодні форми порушення доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до контрольного заміру знань (заліку).</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Музична соціологія в дослідженнях. 2. Проблематика і методика соціомузикологічного підходу та аналізу. 3. Роль музики в мистецтві Середньовіччя. 4. Музика як мистецтво самоцінної естетичної насолоди Відродження. 5. Соціальне призначення музики у європейській традиції в XVII-XVIII ст. 6. Ритмічні особливості музичних жанрів та їх соціальне призначення. 7. Музичні трактати XVII-XVIII ст. 8. Соціальна типологія і критичне ставлення до музичних жанрів. 9. Музично-соціологічні проблеми епохи романтизму. 10. Академічна музика і масова культура XX століття. 11. Методична література з проблематики соціології музики. 12. Функціональність методик викладання музики в навчальних закладах. 13. Теоретичний аналіз соціологічних досліджень сприйняття академічної і масової музики. 14. Результативність загального та спеціального музичного виховання у сучасній Україні 15. Програми розвитку музичної соціології у XXI ст.
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенні курсу.</p>

*** СХЕМА КУРСУ**

Семестр, тема, год. ауд.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література	Завдання, год. самостійн. роботи	К-ть балів
II. 1 тема 4 год	Введення в курс “Музична соціологія”. Музична соціологія як предмет музикознавства. Мета, завдання, література.	Лекційне та практичне заняття	Соціологія: короткий енциклопедичний словник / уклад.: В. І. Волович, В. І. Тарасенко, М. В. Захарченко та ін.; під заг. ред. В. І. Воловича. Київ: Український Центр духовної культури, 1998. 736 с. Семашко О. Соціологія мистецтва: навчальний посібник. Львів: Магнолія плюс : видавець СПД ФО В. М. Піча, 2005. 244 с. Кияновська Л. Музична психологія, її роль і місце в музичній освіті України // <i>Музична освіта в Україні</i> . Сучасний стан, проблеми розвитку. К., 2001. С. 153–157.		
II. 2 тема 4 год	Концепт музики як об’єкту наукового теоретизування в соціологічній теорії ХХ століття. Два протилежних погляди на музику як соціальне явище – як продукт і ілюстрація чинного соціального порядку, а також як результат індивідуальних мистецьких практик.	Лекційне та практичне заняття	Адорно, Т. Теорія естетики : монографія. К. : Основи, 2002. 518 с. Білоус В. Психологічні аспекти формування виконавської художньої майстерності : автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. мистецтв. : спец. 17.00.03 «Музичне мистецтво». Київ, 2005. 16 с. Turino T. Music as Social Life: The Politics of Participation. Chicago:	Підготовка до семінарського заняття за матеріалами на тему. 6 год.	5 б

			Univ. of Chicago Press, 2008 Граб У. Музикологія як академічна дисципліна : витоки, розвиток, проблематика. Методичні рекомендації. Львів, 2007. 40 с.		
П. 3 тема 4 год	Музичне мистецтво та його роль у формуванні людського світогляду. Музика як наріжний чинник у кристалізації світосприйняття. Мистецьке поле як об'єкт уваги мислителів від античності до сучасної філософської традиції. Зв'язок і співвідношення між музичними жанрами та соціокультурними змінами.	Лекційне та практичне заняття	Драганчук В. Музика як фактор психокоригування : історичний, теоретичний і практичний аспекти : дис. ... канд. мистецтв. : 17.00.03. Київ, 2003. 235 с. Зеленіна Н. Підтекст музичного твору : формування і функціонування: автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. мистецтв.: спец. 17.00.03 «Музичне мистецтво». Київ, 2004. 16 с. Kotarba J. A. Understanding Society through Popular Music. New York and London: Routledge, Taylor & Francis Group. 2009.	Підготовка до семінарсько-практичного заняття за матеріалами на тему. 8 год.	5 б
П. 4 тема 4 год	Музика як універсальний інструмент соціалізації людини в суспільстві. Музика як виразник почуттів та емоцій, доступних і зрозумілих представникам різних етнолінгвістичних спільнот. Сприйняття та інтерналізація музичних жанрів у різних соціальних верствах різних епох.	Лекційне та практичне заняття	Рікман К. Ладоінтонаційна ситуаційність в музиці сучасних українських композиторів : автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. мистецтв. : спец. 17.00.03 «Музичне мистецтво». Київ, 2003. 17 с. Савицька Л. Мистецтво України в контексті художнього життя межі століть. 1890 – 1910-ті роки : автореф. дис. на здобуття наук. ступ. докт. мистецтв. : спец. 17.00.01 «Теорія та історія культури». Київ, 2006. 36 с.	Підготовка до модульного заняття 14 год.	10 б

<p>П. 5 тема 4 год</p>	<p>Формування автономної музичної мови та сфери поширення музики. Музичне мистецтво як оригінальне втілення в життя авторської думки. Цінність музики у неповторній структурі музичного твору як внутрішній природі авторського задуму. Соціальне проявлення музики в процесі інтонування.</p>	<p>Лекційне та практичне заняття</p>	<p>Білоус В. Психологічні аспекти формування виконавської художньої майстерності : автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. мистецтв. : спец. 17.00.03 «Музичне мистецтво». Київ, 2005. 16 с. Гомельська Ю. Композиторська освіта у Великій Британії як феномен європейської музичної культури : автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. мистецтв. : спец. 17.00.03 «Музичне мистецтво»). Одеса, 2006. 16 с.</p>	<p>Підготовка до семінарського заняття за матеріалами на тему. 7 год.</p>	<p>5 б.</p>
<p>П. 6 тема 4 год</p>	<p>Музична соціологія як е наука про вплив музики на суспільство та відображення цього впливу в музичній творчості і виконавстві. Функціонування і поширення музики в суспільстві посеред різних “соціомузичних” груп. Загальна характеристика соціально-музичної організації. Відображення в музиці класової структури суспільства та еволюція жанрів.</p>	<p>Лекційне та практичне заняття</p>	<p>Троєльнікова Л. О. Кризь велич століть: еволюція художньо-освітнього простору України : [моногр.]. К. : ДАКККіМ, 2006. 443 с. 12. Кияновська Л. Перспективи застосування музики в соціальній педагогіці сучасної України // <i>Місія соціального педагога в церкві і сучасному суспільстві: збірник соціально-педагогічних праць</i>. Львів : Сполом, 2008. С. 91–98. Weber W. Redefining the status of opera: London and Leipzig, 1800-1848. J. Interdisc, 2006.</p>	<p>Підготовка до семінарського заняття за матеріалами на тему. 7 год.</p>	<p>5 б.</p>
<p>П. 7 тема 4 год</p>	<p>Соціальні функції музики і структури музичної культури. Поведінка публіки, взаємини між інститутами та засобами масової комунікації, музичний побут різних</p>	<p>Лекційне та практичне заняття</p>	<p>Котляревський І. Музично–теоретична україністика // Українське музикознавство. Науково-методичний збірник. К., 1998. Вип. 28. Музична україністика</p>	<p>Підготовка до семінарсько-практичного заняття за матеріалами</p>	<p>10 б.</p>

	верств населення, соціологічні проблеми музичного фольклору.		в контексті світової культури. С. 9–12. Ляшенко І. Історико-стильові та фольклорні джерела формування української композиторської школи // <i>Українська художня культура</i> . К.: Либідь, 1996. С. 217–234. Ляшенко І. Міжкультурні діалоги в етномистецтвознавчому осмисленні // <i>Українська художня культура</i> . К., 1996. С. 53–60.	на тему. 6 год.	
II. 8 тема 4 год	Питання загального та спеціального музичного виховання у сучасній Україні. Питання музично-естетичного виховання, музична соціалізація учнів, формування культурного контексту сучасного суспільства.	Лекційне та практичне заняття	Кияновська Л. Цілі та методи музичного виховання в незалежній Україні // <i>Другий український педагогічний конгрес</i> : зб. матеріалів конгресу. Львів : ТзОВ Камула, 2006. С. 126–136. Kijanowska-Kamińska L. Rozwój słuchu u dzieci 6-7 lat na podstawie studiowania pieśni ludowych.(na podstawie eksperymentu, przeprowadzonego w lwowskiej szkole muzycznej // <i>Prace Zakładu pedagogiki muzycznej Uniwersytetu Łódzkiego</i> . Zeszyt 5. Łódź, 2001. S. 43–55.	Підготовка до модульного заняття 10 год.	10 б.